

2011-12-22

Dnr: 43-2010:4949

Göteborgs kommun
Stadsdelsnämnden Majorna-Linné
majornalinne@majornalinne.goteborg.se

Rektor förskoleklass och årskurserna 1 – 6 vid Fjällskolan
maria.vidlund@majornalinne.goteborg.se

Rektor årskurserna 7 – 9 vid Fjällskolan
bo.andersson@majornalinne.goteborg.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Fjällskolan
i Göteborgs kommun

Tillsyn av Fjällskolan

Helhetsbedömning

Skolinspektionen genomför tillsyn i Göteborgs kommun under hösten 2011. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Skolinspektionen besökte Fjällskolan den 27 och 28 september 2011.

Vid Fjällskolan saknas sammanställningar av måluppfyllelsen i relation till mål att uppnå i årskurserna 3 och 5. (Från och med innevarande läsår finns det nationella kunskapskrav för årskurserna 3, 6 och 9.) År 2010 var det 14 procent av eleverna i årskurs 9 som inte nådde lägst mål att uppnå i samtliga ämnen. Tillsynen visar att åtgärder behövs inom områden som har betydelse för måluppfyllelsen. Exempelvis framgår av tillsynen att arbetet med följa upp och utvärdera de åtgärdsprogram som upprättas brister, även om arbetet med att identifiera och utreda elevers behov av särskilt stöd fungerar. Att uppföljning och utvärdering av åtgärder brister får till följd att det inte alltid säkerställs att åtgärderna som sätts in är effektiva, vilket kan leda till att elever inte får det stöd de har rätt till. Vidare framgår att det finns elever i behov av studiehandledning på modersmålet som inte får detta.

Efter avslutad utredning i samband med tillsynen av Fjällskolan blev officiell betygsstatistik för år 2011 tillgänglig. En sammanfattning av denna statistik görs under avsnittet *Måluppfyllelse*.

Tillsynen visar att det systematiska kvalitetsarbetet och det pedagogiska ledarskapet behöver utvecklas på Fjällskolan. Förskoleklassen och årskurserna 1 – 6 har sedan innevarande termin en nytilträdd rektor. Dessförinnan har det skett täta rektorsbyten, vilket enligt lärare har lett till en avsaknad av kontinuitet i det pedagogiska ledarskapet och att utvecklingsarbetet saknat progression. Även i årskurserna 7 – 9 finns ett behov av ett tydligare och mer systematiskt pedagogiskt ledarskap, exempelvis genom att rektor mer systematiskt följer upp hur och med vilka resultat undervisningen bedrivs, i syfte att få ett bättre underlag för det pedagogiska utvecklingsarbetet. Sammanställningar och dokumenterade analyser av måluppfyllelsen saknas på skolnivå såväl när det gäller kunskapsresultat som resultat av värdegrundsarbete. Utan en uppföljning och analys av måluppfyllelsen saknas en viktig grund för att identifiera skolans behov av utvecklingsåtgärder. Uppföljningen av måluppfyllelsen ska utgå från lärarnas bedömning av respektive elevs kunskapsutveckling och resultaten ska sammanställas så möjlighet ges till för skolan relevanta analyser och jämförelser, t.ex. över tid, mellan flickor och pojkar, ämnen och klasser.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal områden som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

2011-12-22

2 (13)

Dnr: 43-2010:4949

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Fjällskolan i Göteborgs kommun, stadsdelen Majorna-Linné, måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och för att eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till.

En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken *Skäl för beslut*.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Göteborgs kommun att senast den 2012-03-22 avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Vid skolenheten bedrivs inte ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med trygghet och studiero.

I detta ingår att:

Det finns en plan mot kränkande behandling för skolenheten som anger dels vilka konkreta åtgärder som en kartläggning har visat behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling och som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året, dels en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts (6 kap. 8 § skollagen, Lgr 11 2.1 Övergripande mål och riktlinjer, Normer och värden).

Särskilt stöd

Särskilt stöd ges inte i den omfattning och på det sätt eleverna behöver och har rätt till.

Uppföljning av åtgärdsprogrammen och utvärdering av insatserna sker inte löpande.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med särskilt stöd.

I detta ingår att:

Eleverna får det särskilda stöd som utredningen har visat att de behöver. (3 kap. 9-10 §§ skollagen, Lgr 11 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektors ansvar).

Skolan ger studiehandledning på modersmålet till elever som har behov av det. (5 kap. 4 § skolförordningen).

2011-12-22

3 (13)

Dnr: 43-2010:4949

Rektor ser till att åtgärdsprogrammen anger hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas (3 kap. 9 § skollagen).

Åtgärdsprogrammen följs upp och insatserna utvärderas löpande (3 kap. 9 § första stycket skollagen).

Bedömning och betygssättning

Rektor ser inte till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar.

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte fortlöpande om elevens kunskapsmässiga utveckling.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med bedömning och betygssättning.

I detta ingår att:

Betyg utfärdas i enlighet med författningarnas krav och föreskrifterna om betyg följs (7 kap. 18 och 19 §§ 1994 års grundskoleförordning (SFS 1994:1194), 3 kap. 19 och 20 §§, skollagen).

De skriftliga omdömena i de individuella utvecklingsplanerna avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven (10 kap. 13 § skollagen, Lgr 11 2.4 Övergripande mål och riktlinjer, Skola och hem).

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Rektor tar inte sitt ansvar som pedagogisk ledare och chef och verkar för att utbildningen utvecklas.

Rektor tar inte ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheterna samt omsätter inte resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

I detta ingår att:

Rektor verkar särskilt för att utbildningen planeras och utvecklas med inriktning att uppfylla de nationella målen för utbildningen (2 kap. 9 § första stycket, 4 kap. 4 och 5 §§ skollagen, Lgr 11 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar).

Rektor ser till att lärarna får kontinuerlig pedagogisk ledning i syfte att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen (Lgr 11 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar).

Rektor tar ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen (4 kap. 4 § första stycket skollagen).

2011-12-22

4 (13)

Dnr: 43-2010:4949

Ledningsstruktur och organisering av utbildningen

Skolenhetens inre organisation och ledningsstruktur överensstämmer inte med författningarna.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med ledningsstruktur och organisering av utbildningen.

I detta ingår att:

Rektor har beslutat om sin inre organisation och fattar i övrigt de beslut som följer av författningarna (2 kap. 9 och 10 §§).

Skäl för beslut

Måluppfyllelse

Vid Fjällskolan saknas en sammanställning av elevernas måluppfyllelse i ämnena engelska, matematik och svenska/svenska som andraspråk i årskurs 3. Inte heller finns en sammanställning av elevernas resultat i relation till mål att uppnå i samtliga ämnen i årskurs 5. (Från och med innevarande läsår ska istället elevernas resultat i relation till kunskapskraven i årskurs 3, 6 och 9 användas.) Av officiell statistik över resultaten i de nationella ämnesproven som genomfördes vårterminen 2010 framgår att samtliga elever i årskurs 5 nådde kravnivån i alla delprov i engelska och matematik. I ämnesprovet i svenska var det enstaka elever som inte nådde kravnivån i de olika delproven. I årskurs 3 samma år varierar andelen elever som inte nådde kravnivån i de olika delproven. Andelen elever som når kravnivån är lägre än i riket i fyra av sju delprov i matematik. I ämnesproven i svenska är det i två av åtta delprov där andelen som når kravnivån är lägre än i riket.

Av officiell betygsstatistik för årskurs 9 år 2010 framgår att 86 procent av eleverna nådde lägst mål att uppnå i alla ämnen. I riket var motsvarande genomsnittliga andel 77 procent. Vidare framgår att det genomsnittliga meritvärdet samma år var 237, att jämföra med genomsnittet i riket som var 209. Dessa resultat har i huvudsak förbättrats över de senaste åren. Andelen elever som inte var behöriga till nationellt program på gymnasieskolan var detta år 5 procent. Denna andel har varierat mellan 98 och 91 procent under åren 2006 – 2010. År 2010 fanns inga större skillnader mellan flickor och pojkar när det gäller behörighet till nationellt program i gymnasieskolan och andelen elever som nått lägst mål att uppnå i alla ämnen. Däremot nådde flickorna betydligt högre meritvärde (246) än pojkarna (217). Denna skillnad mellan flickors och pojkars meritvärde har enligt statistiken funnits de senaste åren förutom år 2009 då förhållandet var det omvända. Vidare fanns det skillnader mellan flickors och pojkars slutbetyg år 2010 i olika ämnen. Exempelvis nådde 20 procent av flickorna betyget Mycket väl godkänt (MVG) i slöjd. Bland pojkarna var det ingen som nådde betyget MVG i slöjd. I ämnet teknik nådde 35 procent av flickorna jämfört med 9 procent av pojkarna betyget MVG. Vidare framkommer av officiell statistik att 62 procent av eleverna år 2010 fick ett högre slutbetyg i matematik än resultat i det nationella ämnesprovet i matematik. Rektor beskriver i intervju att elevernas provresultat berodde på många lärarbyten.

Under utredningsarbetet i samband med tillsynen av Fjällskolan var officiell betygsstatistik för år 2011 ännu inte tillgänglig. Beskrivningarna ovan av kunskapsresultaten vid Fjällskolan har därför gjorts utifrån statistik från år 2010. När 2011 års statistik blev tillgänglig gjorde Skolinspektionen en genomgång av slutbetygen för elever i årskurs 9 år 2011. Av denna genomgång framgår bland annat att det genomsnittliga meritvärdet har sjunkit från 237 till 226. Vidare minskade andelen elever som nådde målen i alla ämnen från 86 procent till 76 procent. Bland flickorna sjönk andelen som nådde målen i alla ämnen från 86 procent till 65 procent. Andelen elever som inte var behöriga till gymnasieskolan ökade från 5 procent till mellan 7 och 10 procent år 2011, beroende på

2011-12-22

6 (13)

Dnr: 43-2010:4949

vilket gymnasieprogram som behörigheten avser. (År 2011 infördes nya och olika behörighetskrav till gymnasieskolans yrkes- respektive högskoleförberedande program.) Vidare framgår att det år 2011 inte fanns några större avvikelser jämfört med riksgenomsnittet avseende relationen mellan resultat på de nationella ämnesproven och slutbetygen i samma ämnen.

I intervjuer och enkäter uppger de flesta eleverna att det känner sig trygga på skolan. Eleverna beskriver att studieron kan variera beroende på lärare. De äldre eleverna som intervjuas uppger att de inte har varit delaktiga i att ta fram skolans ordningsregler och att det varierar mellan olika lärare hur reglerna tillämpas. Av intervjuer med elever, lärare och rektorer framgår att det sker ett kontinuerligt arbete med värdegrundsfrågor på skolan. Eleverna i årskurs 7-9 beskriver exempel på diskussioner kring likabehandling och diskriminering. Yngre elever beskriver att de exempelvis har diskuterat så kallad "cyber-mobbning". Dock visar utredningen att skolans arbete med att förebygga kränkande behandling behöver bli mer systematiskt och målinriktat (se nedan under bedömningsområdet *Trygghet och studiero*).

Skolinspektionen pekar i detta beslut på ett antal områden där skolan behöver vidta åtgärder för att förbättra elevernas kunskapsresultat och resultatet av värdegrundsarbetet.

Föreläggande:

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Vid skolenheten bedrivs inte ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.

Motivering:

Enligt skollagen ska det inom ramen för varje verksamhet bedrivas ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling. Vidare ska det enligt skollagen årligen upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Skolan har en likabehandlingsplan som även innefattar en plan mot kränkande behandling. Den del av planen som ska ange åtgärder för att förebygga kränkande behandling innehåller huvudsakligen beskrivningar av informationsrutiner och av strukturer/organisation (t.ex. klass- och elevråd, närvarande elevvårdspersonal dit elever

kan vända sig då problem uppkommer). I planen anges att olika typer av enkäter ska genomföras. Några beskrivningar av vad som framkommit av enkätundersökningar finns dock inte. Några åtgärder för att förebygga kränkande behandling anges, t.ex. att skolan ska ha schemalagda rastvakter på skolgården och i korridorer och att det ska finnas ett tydligt schema för skollunchen. Dock framgår inte hur dessa åtgärder är kopplade till identifierade behov. Vidare saknas i planen en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts. Personal i elevhälsoteamet uppger i intervju att det under innevarande termin har uppmärksamats att systematiken har brustit i hur kartläggningen av skolans behov av förebyggande åtgärder sker.

Av utredningen framgår att skolans plan mot kränkande behandling inte uppfyller författningens krav. Planen är en viktig del av ett målinriktat förebyggande arbete för att motverka kränkande behandling som därmed brister. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Då det är Diskrimineringsombudsmannen (DO) som utövar tillsyn över diskrimineringslagen och därmed över bestämmelserna om likabehandlingsplan kommer Skolinspektionen informera DO om att skolans likabehandlingsplan inte uppfyller diskrimineringslagens krav.

Författning:

6 kap. 8 § skollagen

Lgr 11 2.1 Övergripande mål och riktlinjer, Normer och värden

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Särskilt stöd ges inte i den omfattning och på det sätt eleverna behöver och har rätt till.

När det befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ser rektor inte till att behovet skyndsamt utreds och att beslut om åtgärdsprogram fattas

Motivering:

Enligt skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Vidare framgår av skolförordningen att en elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det.

I intervjuer med lärare, elevhälsa och rektorer framkommer att det på skolan finns fungerande rutiner för att identifiera och utreda elevers behov av särskilt stöd. Enligt personal i elevhälsoteamet sker så mycket som möjligt av identifieringsarbetet proaktivt,

genom tester och så kallade screening-metoder. De åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av beskriver elevens behov och skolans åtgärder. Dock framgår av åtgärdsprogrammen inte hur och när uppföljning och utvärdering av åtgärderna ska ske, i ett åtgärdsprogram anges exempelvis att åtgärderna ska följas upp "vid nästa utvecklingssamtal".

I intervju med lärare framkommer att rutinerna kring uppföljning och utvärdering av skolans åtgärder för elever i behov av särskilt stöd är otydliga. I en lärarintervju uttrycks uppfattningen att det efter att åtgärdsprogram upprättats "tar stopp" i processen, att stödåtgärderna inte utvärderas och omprövas. I rektorsintervjun bekräftas uppfattningen att det finns brister i arbetet med att följa upp och utvärdera de åtgärder som sätts in.

I såväl intervjuer med lärare som med elevhälsoteamet framförs uppfattningen att det förekommer att man väljer "den näst bästa" åtgärden, på grund av att man inte räknar med att kunna få de resurser som skulle krävas för de åtgärder som bäst skulle stödja elevens utveckling (som exempelvis extra personalresurser för att kunna ge eleven individuellt stöd eller inköp av särskilda pedagogiska hjälpmedel). Lärare för de yngre eleverna och personal i elevhälsoteamet uppger att det förekommer att elever i förskoleklass upp till och med årskurs 6 som har haft behov av individuellt stöd i olika lärsituationer inte alltid får det. Rektor uppger i samband med sakgranskning av beslutet att där det av åtgärdsprogrammet framgår att eleven är i behov av stöd har eleven fått detta stöd. I skolans kvalitetsredovisning beskrivs att "möjligheten att ge tillräckligt stöd till elever i behov av stöd försvåras med minskade ekonomiska ramar, främst brist på pedagoger". Vidare uppger lärare att det finns elever i behov av studiehandledning på modersmålet som inte får det.

I rektorsintervjun bekräftas uppgifterna om att studiehandledning på modersmålet inte har givits till elever som har haft behov av det. Vidare uppger rektor att sådana insatser tidigare har budgeterats och beslutats på central nivå i stadsdelen och att detta inte har skett. Från och med år 2011 har dock beslut om och budgetering av sådana insatser flyttats över till skolenheterna och rektorerna. Dock framgår att det vid tillsynsbesöket finns elever i behov av studiehandledning på modersmålet som inte får det.

Av utredningen framgår att elever inte får det stöd de behöver och har rätt till, att studiehandledning på modersmålet inte ges till elever som behöver det samt att åtgärdsprogrammen inte anger hur åtgärderna ska följas upp. Vidare framgår att uppföljning av åtgärdsprogrammen och utvärdering av insatserna inte alltid sker löpande. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

3 kap. 9-10 §§ skollagen, Lgr 11 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektors ansvar

5 kap. 4 § skolförordningen

Bedömningsområde: Bedömning och betygssättning

Bedömning:

Rektorn ser inte till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar. Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte fortlöpande om elevens kunskapsmässiga utveckling.

Motivering:

Enligt grundskoleförordningen (SFS 1994:1194) får rektor besluta om rättelse av betyg i fall av skrivfel och liknande, i enlighet med bestämmelserna i förvaltningslagen (1986:223). Vidare framgår av grundskoleförordningen att skolverket får meddela ytterligare föreskrifter om utformningen av bland annat betygskatalog. Från och med den 1 juli 2011 är grundskoleförordningens reglering inarbetad i skollagen. Enligt skollagen ska läraren vid utvecklingssamtalet i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i samt sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Skolinspektionen har tagit del av skolans betygskatalog avseende betyg satta innan den 1 juli 2011. Betygskatalogen innehåller flertalet rättelser signerade med lärares initialer. Dessa rättelser är inte daterade. Det framgår inte att det nya betyget är en rättelse av skrivfel eller liknande. Rektor för årskurserna 7 – 9 uppger i sammanhanget att de på skolan följer de mallar för betygskatalog som tagits fram i kommunen.

Skolinspektionen har tagit del av exempel på individuella utvecklingsplaner (IUP) med skriftliga omdömen. I årskurserna 7 – 9 finns skriftliga omdömen av elevernas kunskapsutveckling i förhållande till kursplanernas mål i samtliga ämnen. I årskurserna 1 – 6 saknas däremot skriftliga omdömen av elevernas kunskapsutveckling i förhållande till kursplanernas mål/kunskapskraven. I stället anges med ett kryss om eleven nått eller förväntas nå kursplanens mål i respektive ämne alternativt om eleven behöver "visst stöd" eller "mycket stöd" för att uppnå målen. I den del av IUP som ska vara framåtsyftande och beskriva skolans insatser för att stödja och stimulera elevens fortsatta kunskapsutveckling beskrivs, i exempel från såväl årskurs 1 – 6 som 7 – 9, få insatser som skolan ska ansvara för men desto fler insatser som eleven själv och föräldrar ska ansvara för.

Av utredningen framgår att rättelserna i Fjällskolans betygskatalog inte följde grundskoleförordningen med tillhörande föreskrifter (för närmare uttolkning, se Skolverkets upphävida föreskrift om betygskatalog för grundskolan (SKOLFS 2009:27) som för elever i årskurs 9 i grundskolan ska fortsätta att gälla under läsåret 2011/12. Om ett betyg rättas av rektor på grund av skrivfel eller liknande ska det tydligt framgå dels det nya betyget, dels att en rättelse har gjorts. Vidare ska samtliga noteringar och rättelser i betygskatalogen dateras. Signering och datering ska ske vid den tidpunkt när rektor beslutar om rättelse av betyg. Med signering menas enligt föreskriften namnunderteck-

2011-12-22

10 (13)

Dnr: 43-2010:4949

ning (en ny föreskrift om betygskatalog (SKOLFS 2011:123) har trätt i kraft den 1 september 2011 och ska innevarande läsår tillämpas för elever som går i årskurs 8). Vidare framgår av utredningen att de individuella utvecklingsplanerna med skriftliga omdömen inte beskriver elevernas kunskapsutveckling i förhållande till kursplanernas mål/kunskapskraven i årskurserna 1 – 6. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa

Författning:

7 kap. 18 och 19 §§ 1994 års grundskoleförordning (SFS 1994:1194), 3 kap. 19 och 20 §§ skollagen

10 kap. 13 § skollagen, Lgr 11 2.4 Övergripande mål och riktlinjer, Skola och hem

Bedömningsområde: Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning:

Rektorn tar inte sitt ansvar som pedagogisk ledare och chef och verkar för att utbildningen utvecklas. Rektorn tar inte ansvar för skolans resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätter inte resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Motivering:

Enligt skollagen och läroplanen ska rektorn ansvara för att utbildningen systematiskt och kontinuerligt planeras, följs upp och utvecklas. Vidare ska rektorn enligt läroplanen se till att lärarna får kontinuerlig pedagogisk ledning i syfte att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Enligt läroplanen ansvarar rektorn för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

I intervju med lärare i förskoleklass till och med årskurs 6 uppger lärarna att de länge har varit utan ett stabilt pedagogiskt ledarskap på grund av många rektorsbyten. Lärarna beskriver vidare att pedagogiska frågor har saknats på dagordningen vid olika typer av möten. Rektorn som ansvarar för förskoleklass till och med årskurs 6 har vid besöket nyligen tillträtt sin tjänst och uppger i intervju att hon har för avsikt att vara ute i verksamheten så mycket som möjligt och att föra samtal med lärarna om pedagogiska utvecklingsfrågor. Rektorn för årskurserna 7 – 9 uppger i intervju att en del av det pedagogiska ledarskapet innebär deltagande i arbetslagsmöten och i vissa ämneskonferenser men att han upplever att han varit ute i verksamheten för lite. Lärare i årskurserna 7 – 9 uppger att rektorn är tydlig i sin ledning i vissa enskilda frågor, som exempelvis att alla lärare aktivt ska arbeta för att syfte och mål med undervisningen ska klargöras för eleverna, men att det pedagogiska utvecklingsarbetet främst sker på initiativ av lärarna själva. Exempelvis förekommer det att de auskulterar hos varandra,

2011-12-22

11 (13)

Dnr: 43-2010:4949

men detta ingår inte i en skolgemensam plan för pedagogisk utveckling, utan bygger helt på enskilda lärares initiativ. Lärarna beskriver att rektorn inte är ute i verksamheten i syfte att på ett systematiskt vis följa upp undervisningen, utan endast när det finns ett särskilt ärende. I Skolverkets tillsynsbeslut år 2005 (dnr: 53-2004:1600) beskrevs att rektors förtrogenhet med det dagliga arbetet behövde förbättras och att det saknades tydliga målsättningar för arbetet i verksamheten.

På Fjällskolan dokumenteras kvalitetsarbetet arbetslagsvis i verksamhetsplaner som utvärderas, samt i en skolgemensam kvalitetsredovisning. Det finns ingen tydlig koppling mellan arbetslagens verksamhetsplaner och kvalitetsredovisningen. Av lärarintervjuer framgår att kvalitetsredovisningen som använts för att dokumentera kvalitetsarbetet på skolan är okänd för en del lärare och de som känner till den upplever den inte som ett verktyg för skolans utvecklingsarbete. Lärarna och rektorer uppger att arbetslagens planeringar och utvärderingar speglar arbetslagens verksamhet bättre än kvalitetsredovisningen men i lärarintervjun uttrycks också en uppfattning att även detta kvalitetsarbete ibland görs "halvhjärtat" och att de inte får en återkoppling på de utvärderingar de gör. Flera lärare pekar på att det saknas ett utvecklingsarbete som är gemensamt för skolan. Kvalitetsredovisningen saknar uppföljning och utvärdering av skolans resultat på skolnivå. Rektorn för årskurs 7 – 9 uppger att de kontinuerligt analyserar skolans betygsresultat, bland annat på ämneskonferenser. Dessa analyser redovisas dock inte i skolans kvalitetsredovisning och i skolans och arbetslagens verksamhetsplaner görs inte heller några kopplingar till sådana analyser. I årskurs 3 och årskurs 5 saknas uppföljning och utvärdering av elevernas måluppfyllelse på skolnivå. Resultat på de nationella ämnesproven följs upp, men utvärderingar eller analyser av dessa resultat finns inte heller redovisade i kvalitetsredovisning eller som en av utgångspunkterna i verksamhetsplanerna.

Av utredningen framgår att skolans kvalitetsarbete inte bedrivs systematiskt och med utgångspunkt i skolans resultat. Vidare framgår att rektor inte särskilt verkar för att utbildningen planeras och utvecklas med inriktning att uppfylla de nationella målen för utbildningen. Lärarna har inte i tillräcklig grad fått kontinuerlig pedagogisk ledning i syfte att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

2 kap. 9 § första stycket, 4 kap. 3 – 7 §§ skollagen, Lgr 11 1. Skolans värdegrund och uppdrag, Varje skolas utveckling samt Lgr 11 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

2011-12-22

12 (13)

Dnr: 43-2010:4949

Bedömningsområde: Ledningsstruktur och organisering av utbildningen

Bedömning:

Skolenhetens inre organisation och ledningsstruktur överensstämmer inte med författningarna.

Motivering:

I skollagen anges att det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Rektor beslutar om sin enhets inre organisation och fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i skollagen och andra författningar.

Av vad som framkommer av skolans inskickade dokument samt enligt uppgifter inkomna till Skolinspektionen från stadsdelsförvaltningen Majorna-Linné framgår att Fjällskolan är en skolenhet med två rektorer.

Därmed går det inte formellt att fastställa vem som är rektor för skolenheten, vilket medför att rektor inte beslutat om sin enhets inre organisation. Det går inte heller att avgöra vilka av de beslut som enligt författningarna ligger inom rektors ansvarsområde som är fattade av rätt person. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

2 kap. 9 och 10 §§ skollagen

2011-12-22

13 (13)

Dnr: 43-2010:4949

Bakgrund

Beskrivning av Fjällskolan

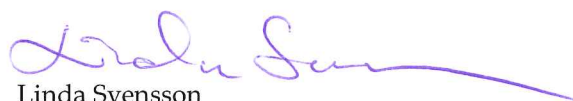
På Fjällskolan, belägen i området Masthugget i stadsdelen Majorna-Linné, går 422 elever i förskoleklass och årskurserna 1 – 9. Vid skolenheten finns två rektorer. En av rektorerna ansvarar för förskoleklass och årskurserna 1 – 6, samt fritidshemmet och den andra rektorn ansvarar för årskurserna 7 – 9. Pedagogerna organiseras för förskoleklass och årskurserna 1 – 6 i fyra arbetslag; tre arbetslag med förskoleklass samt årskurserna 1 – 2 samt ett arbetslag för årskurserna 3 – 6. I årskurs 7- 9 organiseras lärarna i tre arbetslag.

I ärendets slutliga handläggning har undervisningsrådet Roland Fallström och juristen Magnus Jonasson deltagit. Då det är Diskrimineringsombudsmannen (DO) som utövar tillsyn över diskrimineringslagen och därmed över bestämmelserna om likabehandlingsplan kommer Skolinspektionen informera DO om att skolans likabehandlingsplan inte uppfyller diskrimineringslagens krav.

På Skolinspektionens vägnar

Magnus Haglund
Enhetschef

Linda Svensson
Utredare/föredragande

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).